

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «КОВАЛЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KOVALENKO v. UKRAINE)**

(Заява № 61404/08)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

8 грудня 2011 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Коваленко проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Бошт'ян М. Зупанчіч (*Bostjan M. Zupancic*), Голова,

Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),

Андре Потоцький (*Andre Potocki*), судді,

та Стівен Філліпс (*Stephen Phillips*), заступник Секретаря секції, після обговорення за зачиненими дверима 15 листопада 2011 року постановляє таке рішення, що було ухвалене в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 61404/08), яку 3 грудня 2008 року подав до Суду проти України відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянин України пан Володимир Григорійович Коваленко (далі — заявник).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляла його Уповноважений — пані Валерія Лутковська з Міністерства юстиції.

3. 12 липня 2010 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд.

ФАКТИ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1939 році та проживає у м. Запоріжжі.

5. 20 вересня 2000 року місцева прокуратура порушила щодо нього кримінальну справу за підозрою у хабарництві. Протягом більшої частини провадження заявник перебував під підпискою про невиїзд.

6. Після двох повернень справи на додаткове розслідування 31 липня 2006 року справу було передано до Орджонікідзевського районного суду м. Запоріжжя (далі — районний суд), який 11 вересня 2006 року знову повернув справу на додаткове розслідування. 6 листопада 2006 року апеляційний суд Запорізької області (далі — апеляційний суд) скасував вищезазначену ухвалу та направив справу на розгляд районного суду.

7. 12 квітня 2007 року останній суд визнав заявника винним у хабарництві та призначив покарання у вигляді штрафу, позбавив його права обіймати адміністративні посади строком на один рік та звільнив його від відповідальності у зв'язку зі спливом строків давності.

8. 18 липня 2007 року та 6 травня 2008 року відповідно апеляційний суд та Верховний Суд залишили вищезазначений вирок без змін.

9. Згідно з інформацією Уряду, протягом провадження внаслідок неявки заявника було відкладено тринадцять засідань та чотири засідання були відкладені внаслідок неявки його захисника. Заявник не погодився з цим, заявляючи, що він не з'явився тільки на два засідання у зв'язку з хворобою, а про інші засідання його не було повідомлено. Вищезазначені затримки з вини заявника подовжили тривалість провадження приблизно на п'ять місяців. Також двадцять чотири засідання були відкладені внаслідок неявки свідків, прокурора, або у зв'язку з відсутністю суддів. Було призначено проведення однієї експертизи та вона тривала приблизно тиждень. Згідно з твердженнями Уряду, заявник подав касаційну скаргу на постанову від 18 липня 2007 року тільки 14 листопада 2007 року. Згідно з твердженнями заявника, копію зазначеної постанови йому вручили із запізненням.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

10. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та статтею 14 Конвенції на надмірну тривалість кримінального провадження у його справі. Ця скарга повинна розглядатися виключно в рамках пункту 1 статті 6, у якому в тій мірі, в якій це стосується оскаржуваного питання, зазначається таке:

«1. Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який ... встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення».

11. Уряд заперечував цей аргумент, заявляючи, що справа була складною, та що заявник сприяв збільшенню загальної тривалості провадження.

12. Період, що має братися до уваги, розпочався 20 вересня 2000 року та закінчився 6 травня 2008 року. Таким чином, він тривав сім років, сім місяців і сімнадцять днів у судах трьох інстанцій.

A. Прийнятність

13. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також

зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

14. Суд повторює, що розумність тривалості провадження повинна визначатися з огляду на обставини справи та з урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «*Пелісьє та Сассі проти Франції*» (*Pelissier and Sassi v. France*) [ВП], заява № 25444/94, п. 67, ECHR 1999-II). Суд також нагадує про те, що обвинувачений у кримінальному провадженні повинен мати право на розгляд його справи з належною ретельністю, особливо враховуючи будь-які обмеження свободи, застосовані до закінчення провадження (див. рішення у справі «*Нахманович проти Росії*» (*Nakhmanovich v. Russia*), № 55669/00, п. 89, від 2 березня 2006 року; та рішення у справі «*Іванов проти України*» (*Ivanov v. Ukraine*), № 15007/02, п. 71, від 7 грудня 2006 року).

15. Звертаючись до обставин цієї справи, Суд вважає, що ані складність справи, ані поведінка заявника, який певним чином сприяв збільшенню тривалості провадження (див. вище пункт 9) не можуть пояснити його загальну тривалість. З іншого боку, Суд вважає, що найбільші затримки були спричинені поверненнями справи на додаткове розслідування (див. вище пункти 5 та 6) та двадцятьма чотирма випадками відкладення засідань (див. вище пункт 9).

16. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які підіймали питання, подібні до того, що розглядається у цій справі (див. зазначене вище рішення у справі «*Пелісьє та Сассі проти Франції*» (*Pelissier and Sassi v. France*)).

17. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на свою практику з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Відповідно було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

18. Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції на несприятливий результат провадження та за статтею 14 Конвенції — на те, що він був підданий дискримінації, оскільки ухвала Верховного Суду була написана українською мовою, якої він нібито не розумів.

19. Ретельно розглянувши твердження заявника з урахуванням усіх наявних у нього документів, та у тій мірі, в якій оскаржувані питання охоплюються його компетенцією, Суд доходить висновку, що вони не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, які гарантуються зазначеними статтями Конвенції.

20. Отже, ця частина заяви повинна бути визнана неприйнятною як явно необґрунтована відповідно до підпункту «а» пункту 3 і пункту 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

21. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

22. Заявник вимагав 200 000 євро відшкодування моральної шкоди.

23. Уряд заперечив проти цієї вимоги.

24. Суд вважає, що заявник зазнав моральної шкоди внаслідок надмірної тривалості кримінального провадження у його справі. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує йому у цьому відношенні 1100 євро.

B. Судові та інші витрати

25. Заявник не подав жодних вимог щодо компенсації судових та інших витрат. Відповідно немає підстав для присудження будь-яких сум за цим пунктом.

C. Пеня

26. Суд вважає за належне призначити пеню, виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу на надмірну тривалість кримінального провадження у справі заявника прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятною.

2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникові 1100 (одна тисяча сто) євро відшкодування моральної шкоди, разом з будь-якими податками, які можуть нараховуватися; ця сума має бути конвертована в українські гривні за курсом на день здійснення платежу;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою і повідомлено письмово 8 грудня 2011 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
(*Stephen Phillips*)
Заступник Секретаря

Марк ВІЛЛІГЕР
(*Mark Villiger*)
Голова